

La creació del diner bancari

o com els bancs fan aparèixer diners "virtuals"

Si en aquests moments de crisi tots els que tenen diners dipositats en el Banc o Caixa volguessin recuperar-los, seria impossible perquè només un 10% de tots els diners que hi ha en el sistema és diner tangible, la resta és diner, diguem virtual o fictici.

Encara que els grups humans prehistòrics eren molt autosuficients, la seva ubicació geogràfica els limitava l'accés a alguns materials imprescindibles per al seu desenvolupament (pedrenyera, sal, certes pells...) el que provocava la necessitat de la barata, que s'acostumava a fer en les reunions anuals dels clans.

Aquest intercanvi de mercaderies presentava alguns inconvenients: diversitat i quantitat de productes d'intercanvi, valoració dels productes, dificultat de transport...Es feia necessària l'aparició d'algun mitjà de canvi. En diferents llocs del món i en diversos moments històrics, s'han usat com elements d'intercanvi, i per tant com mitjans de canvi, diferents productes: la sal durant l'Edat Mitjana, les pastilles de te premsat a Xina, diferents tipus de bestiar, el sucre, la xocolata, el tabac...

A través d'un llarg procés històric això s'ha vingut a denominar *diners*. Que és qualsevol mitjà de pagament o cobrament acceptat generalment i que té legalitat, és a dir, que és acceptat i legitimat per les autoritats legals. L'aparició dels diners doncs, va unida històricament a la consolidació dels primers Estats.

Els diners van aparèixer primer en forma de monedes de metall per a passar després al paper moneda, a les anotacions en els bancs (dipòsits o cartilles d'estalvi) i als diners de plàstic actual. S'ha anat donant solucions a la comoditat, transportabilitat, capacitat de ser dividit en parts més petites...

Avui dia, el diner que usem per als nostres cobraments i pagaments és diner legal, emès per una institució que té competències per a fer-ho (en altres èpoques eren els governs dels països

que ho gestionaven a través dels seus bancs centrals. Ara l'euro pel banc Central Europeu, el dòlar per la Reserva Federal,...) És a dir, els diners legals estan garantits per la llei, estan emparats per l'Estat o una autoritat supraestatal que els dona la consideració de sistema de pagament legal.

Diners bancaris

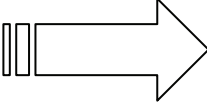
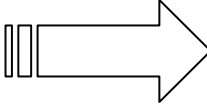
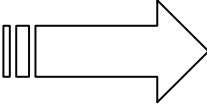
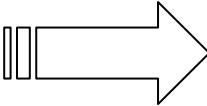

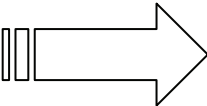
Els bancs són empreses amb ànim de lucre que fan d'intermediaris (d'aquí arrenca els seus guanys) entre els que els sobra diners, els dipositaris, que ho dipositen en els bancs (dipòsits bancaris en compte corrent, cartilles d'estalvi o altres formes) pel qual reben un interès, i els que ho necessiten anant als bancs a demanar-los, a sol·licitar crèdits, préstecs, els prestataris, pels quals han de pagar un interès.

En aquest procés de crèdit, és a dir, de diners que els bancs deixen a les persones que ho demanen, es genera o crea el que anomenem *diners bancaris*. A partir del moment que fem un dipòsit dintre del sistema bancari es produeix un fenomen consistent en la multiplicació d'aquests diners bancaris.

Dels diners que es dipositen en un banc hi ha una petita part que el banc ha de reservar, guardar, que no pot prestar. Per exemple, si en Jordi diposita 100 € en la Caixa d'Oros, aquesta Caixa només podrà prestar 90 perquè els altres 10 està obligat a guardar-los. Aquest tant per cent es diu *coeficient de caixa*, o ara, *cor caixa*.

Un exemple

Imaginem-nos que el dia del seu aniversari, l'àvia de la Lluïsa li fa un regal molt generós a la seva néta, amb la condició que posi els diners en una llibreta d'estalvi d'un Banc: li dona 2 bitllets de 500 €. Apa!!! 1.000 €.

La Lluïsa diposita els diners en el Banc XXX.		<u>Banc XXX</u> Dipòsit: 1000 € - Reserva : 100 € Queden: 900 €
El Sr. Tomás necessita diners per a comprar una serra mecànica.		<u>Banc XXX</u> Li presta 1000 € – 100 € Presta: 900 €
El Sr. Tomás compra la serra a la Ferrreteria Corona i la paga: 900 €.		<u>Banc YYY</u> El Sr. Corona diposita en el seu banc els 900 € Dipòsit: 900 € - Reserva: 90 € Queden: 810 €
La Sra. Pepeta necessita diners per a pintar el seu pis.		<u>Banc YYY</u> Li presta 900 € – 90 € Presta: 810 €
La Sra. Pepeta li paga al pintor Sr. Canut 810 €.		<u>Banc ZZZ</u> El Sr. Canut diposita en el seu banc els 810 € Dipòsit: 810 € - Reserva: 81 € Queden: 729 €
La Laia necessita diners per a pagar l'últim trimestre del Màster a la Universitat.		<u>Banc ZZZ</u> Li presta 810 € – 81 € Presta: 729 €
La UPC diposita els diners, 729 €, a la Caixa d'Oros.		

Si ens hi fixem bé, els únics bitllets reals que tenim són els 2 de 500 € de la Laia. Però si mirem la quantitat de diners que tenim entre totes les persones veiem que:

La Laia té	1.000 €
El Sr. Corona	900 €
El Sr. Canut	810 €
La UPC	729 €

En conjunt tenim **3.439 €** dels dipòsits, més les reserves, que són **100 + 90 + 81**, o sigui **271 €**, el que fa un total de **3.710 €**. En conclusió, els **1.000 €** inicials han creat (només amb les operacions calculades i que podríem seguir fins que el banc ja no tingués diners per a prestar) **3.710 €**. Això representa **2.710 €** de diners bancaris, que és un diner virtual que no existeix en realitat.

Dit d'altra manera. Si la Laia, el Sr. Corona, el Sr. Canut i la Universitat volguessin retirar els seus diners del Banc al mateix temps (i el Banc només tingués els diners que ells han ingressat) no podrien cobrar-lo perquè aquests diners no existeixen. La quantitat de diners s'ha pogut ampliar perquè es parteix que no tots vindran a demanar els seus diners al mateix temps. ■